

СТАН ТА ЗНАЧЕННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

*Ковтун В.А., канд. с.-г. наук, доцент
Херсонський державний аграрно-економічний університет*

Для покращення якості послуг та швидкості обслуговування, проведення маркетингових досліджень підприємства все частіше використовують штучний інтелект – складний програмний код, який має здібності до самостійного аналізу даних, редагуванню їх, знаходженню оптимальних рішень та до самонавчання, вирішенню завдань, які потребують людського розуміння. Також штучний інтелект є складовою певних видів товарів (роботи, роботи-пилососи, автомобіль Tesla тощо). Нова технологія штучного інтелекту (ШІ) набирає обертів у всьому світі. Останні дослідження міжнародного консалтингового агента PwC дають змогу виявити стан застосування та швидкість розвитку штучного інтелекту. Внесок таких технологій у глобальний ВВП вони оцінюють у 15,7 трлн. доларів, а також прогнозують, що цей показник до 2030 року зросте ще на 14 % приросту світового ВВП, що більше, ніж нинішній сумарний обсяг промислового виробництва Китаю та Індії [1].

Кабінет Міністрів України у 2020 році затвердив концепцію розвитку штучного інтелекту. Вона офіційно долучається до розвитку штучного інтелекту, який розпочалася у світі 2-3 роки тому. Будь-який ринок неможливий без наявності достатньої кількості кваліфікованих кадрів і навичок. Україна є одним із світових лідерів у сфері ІТ-послуг, і четверте місце в серед передових країн. У категорії «Бізнес» Україна займає 43-тє місце. Цю складову виправити набагато складніше. Для поліпшення цього показника необхідно формувати сильну екосистему підприємництва, програми підтримки підприємців, більше фокусуватися на

бізнес-процесах, а не лише на технічній реалізації. Для оцінки готовності країн до провадження штучного інтелекту існує рейтинг Government AI Readiness Index 2020. Україна посідає 57-е місце серед 172 країн з індексом 49,901, а лідер рейтингу, США, має індекс 85,479. Показники нашої країни такі: візія оцінена на 50 балів, наявність даних – 66,56, етика – 51,27, інноваційність – 41,53, розмір – 22,87, інфраструктура – 41,35, людський капітал – 42,39. Найвищий показник – за репрезентативністю даних – 84,17. Дослідження The Future of Jobs Report 2020 показує потребу спеціальностей попиту на ринку праці. Перше місце у списку зростання мають дата-сайєнтистів (data scientist) і дата-аналітиків (data engineer) [2].

Значення впровадження технології штучного інтелекту полягає в тому, що вони можуть сприяти збереженню довкілля та виживанню людства. Стан навколишнього середовища постійно погіршується. Інтенсивний розвиток промисловості та транспорту призвів до небезпечних кліматичних змін, забруднення повітря та вод, виснаження ґрунтів, втрати біологічного різноманіття та масового знищення лісів. Шкідливість впливу на природне середовище постійно зростає. Здійснюється пошук механізмів, які будуть сприяти організації постійного моніторингу та прийняття людиною рішень щодо недопущення таких негативних явищ. Застосування штучного інтелекту при вирішенні цих проблем має великий потенціал. Він дозволяє збирати, аналізувати інформацію, здійснювати її опрацювання та контролювати дії, які спричиняють негативний вплив на екологію. Штучний інтелект є основою для програм, що підкріплені супутниковими зображеннями й здатні автоматично визначати зміни клімату, аналізувати стан лісів, рослинності тощо. Такі технології значно полегшують працю людини, економлять час на проведення досліджень та створюють умови для прийняття раціональних рішень, щодо покращення умов навколишнього середовища.

Впровадження штучного інтелекту створює величезні можливості для ведення бізнесу. Він допомагає менеджером підняти на новий рівень якість бізнесових процесів та оптимізувати діяльність підприємств. За допомогою численних програм персонал суб'єктів господарювання може здійснити швидку взаємодію з клієнтами. Використання чат-ботів дозволяє миттєво реагувати на запити й терміново відповідати на запитання споживачів. Надійним помічником штучний інтелект служить також і у фінансовій сфері: знижує витрати, забезпечує прогнозування, у промисловості, сприяє підвищенню продуктивності праці та зростанню якості продукції. Такий розвиток штучного інтелекту, не несе істотних загроз для людства, він виступає в якості ідеального помічника для налагодження ефективної діяльності підприємства [3].

Прийняття штучного інтелекту в бізнесі знаходиться на ранній стадії, особливо коли ми розглядаємо його складних користувачів, які вийшли за рамки розвідки та пілотних етапів, коли вони отримують ділову цінність від його використання. З розвитком технологій змінюється і розуміння щодо того, що являє собою штучний інтелект. Найвідоміші технологічні гіганти, такі як Alibaba, Amazon, Blizzard, Boston Dynamics, борються за те, щоб стати світовими лідерами у галузі штучного інтелекту. Популярний приклад ШІ у світі сьогодні – чати, зокрема версії «чату в реальному часі», які обробляють основні запити щодо обслуговування клієнтів на веб-сайтах компаній. Сфера штучного інтелекту дуже стрімко розвивається з такою ж швидкістю, з'являються нові технології та методи їх застосування. Звернемо увагу на самі популярні та актуальні.

Оплата за допомогою облич. Розпізнавання облич штучним інтелектом використовують для різних завдань, проте з 2018 року, ця технологія набула такої точності, що її почали впроваджувати для індефікації людини при здій-

сненні платежів. Це дозволяє зменшити час на обслуговування клієнтів. Активно використовується в Китаї через додаток WeChat.

Anti-Covid камери. Загалом камера с інфрачервоним випромінюванням – технологія не нова. Проте, завдяки нейронним мережам, які можуть швидко аналізувати дані та визначати високу температуру, це рішення може забезпечити зниження випадків зараження в місцях великого скупчення людей, таких як: ресторани, магазини тощо [4].

Також технології ШІ давно використовується у сільському господарстві. А саме: аналіз погодних умов; моніторинг стану ґрунтів; виявлення шкідників; аналіз стану сільськогосподарських культур з допомогою дронів; сільськогосподарська робототехніка [5].

З розвитком штучного інтелекту паралельно розвивається машинобудування та робототехніка. Автомобілі все більше мають змогу інформувати водія про стан транспорту та ситуацію на дорозі, та можливість до автоматичного водіння, що зменшує вірогідність ДТП. На сьогоднішній день, штучний інтелект виступає ще й товаром для звичайного споживача, на який припадає величезний попит, що зростає. Дуже яскравим прикладом виступає ринок відеоігор: за 2020 рік, валовий дохід ігрової індустрії дійшов до суми 179,7 млрд доларів, що на 20 % більше, ніж у попередньому році [6].

Технологія штучного інтелекту набирає обертів, проте його прийняття знаходиться на ранній стадії, бо частка складних користувачів замала. Штучний інтелект володіє великим спектром можливостей, що надає змогу підприємцям покращити якість послуг, зменшити напругу на працівників та збільшити прибуток.

Перелік посилань:

1. Як запровадити штучний інтелект та не зруйнувати бізнес. *KPMG* : веб-сайт. URL: <https://home.kpmg/ua/uk/home/media/press-releases/>

2018/10/yak-zaprovaditi-shtuchniy-intelekt-ta-ne-zruinuvati-biznes-shamus-rae.html (дата звернення: 30.04.2021).

2. «Світле III-майбутнє»: як Україні закріпитись на світовій карті штучного інтелекту. URL: <https://mind.ua/openmind/20221401-svitleshii-majbutne-yak-ukrayini-zakripitis-na-svitovij-karti-shtuchnogo-intelektu> (дата звернення: 30.04.2021).

3. Машлій Г., Ольга Мосій О., Пельчер М. Дослідження управлінських аспектів використання штучного інтелекту *Економіка та управління підприємствами* 2019. Вип. 57. С. 80–89. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/57/601.pdf> (дата звернення: 30.04.2021).

4. Як штучний інтелект може допомогти малому бізнесу України вже зараз? *Дія.Бізнес* : веб-сайт. URL: <http://surl.li/sino> (дата звернення: 30.04.2021).

5. Artificial Intelligence in Agriculture : Using Modern Day AI to Solve Traditional Farming Problems. *Analytics Vidhya* : web-site. URL: <https://www.analyticsvidhya.com/blog/2020/11/artificial-intelligence-in-agriculture-using-modern-day-ai-to-solve-traditional-farming-problems/#:~:text=Agricultural%20Robotics%3A%20AI%20companies%20are,higher%20volumes%20compared%20to%20humans> (Last accessed: 30.04.2021).

6. Выручка мировой индустрии видеоигр превзошла доходы кино и спорта. *Интерфакс* : веб-сайт. URL: <https://www.interfax.ru/world/742705> (дата обращения: 30.04.2021).

АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТА В ПЛАНУВАННІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ

*Попова А.М., канд. техн. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Інноваційний менеджмент в умовах сучасних змін є локомотивом, що рухає підприємство до підвищення конкурентоспроможності як продукції/послуги тік і в цілому підприємства.

Успіх завжди є очікуваним для підприємства та раптовим для зовнішньої середовища підприємства. Ця теза пояснюється простою залежністю: стратегічний успіх підприємства залежить від закладених у нього інноваційних